

[Christiani.]

største Anerkendelse, og som karakteriserer Kriseaarene i 80'erne, da Overgangen til den forædlede Produktion fandt Sted.

Det var derfor i en Tilstand, der ikke var alt for modstandsdygtig, at Landbruget befandt sig paa det Tidspunkt, hvor vi ved Forholdenes Magt kom i udelukkende Samhandel med vor store sydlige Nabo. Ved en skæbnesvanger Afgørelse blev da straks fra Begyndelsen det hidtidige teoretiske Kursforhold mellem Mark og Kroner, nemlig 1 Mark = 2 Kr. 8 Øre, fæstnet som reelt og praktisk gyldigt for Fremtiden, hvilket vil sige, at vi pludselig knyttedes til et eneste Udland med et dobbelt saa højt Prisniveau — jeg minder blot om, at vor Smørpris dengang var ca. 2 Kr. 40 Øre, medens Tysklands efter Kursen var 6 Kr. 50 Øre. Dette maatte virke revolutionerende paa alle vore Forhold. For det første maatte Landbrugspriserne stige, og denne første Stigning hilstes af det betrængte Landbrug, ja, af hele Landet, med berettiget Glæde; men med den fortsatte Stigning blev man klar over Faren ved, at ogsaa Importens Pris steg, og endda stærkere end Eksportens, saa hele Prisniveauet hævedes og Dyrtiden sænkede sine mørke Skygger ud over Landet og de mange smaa Hjem.

Nylig er Landbrugsaaaret 1940—41 afsluttet, og Landøkonomisk Driftsbureau har offentliggjort de gennemsnitlige Regnskabsresultater, som viser en glædelig Fremgang, hvorved Landbrugets Nettooverskud forøgedes i Forhold til sidste Aar, der igen var lidt bedre end forrige Aar — sidste Førkrigsaar —, som ikke var helt daarligt, selv om det paa den anden Side knap var fuldt tilfredsstillende, med ca. 100 Kr. pr. ha, naar hele Realisationsgevinsten fradrages — eller en samlet Merindkomst for hele Landet for Landbrugets Vedkommende af 320 Mill. Kr. Hertil kommer en ikke ubetydelig Fortjeneste fra Tørvemoserne, som bringer den totale Fremgang op paa mellem 350 og 400 Mill. Kr., hvilket ganske vist ikke er noget stort Tal sammenlignet med de 1 500 Mill. Kr., som jeg før omtalte der manglede i Tiaaret 1929—1939, men det er et stort Tal i et enkelt Aar, og det er et saa stort Tal i en fattig Tid, at det næppe er forsvarligt for Tiden at øge Priserne mere, selv om indeværende Aar paa Grund af den beklageligt ringe Høst og de manglende Foderstoffer maa blive væsentlig daarligere.

Derimod er der næppe Tvivl om, at denne i og for sig betydelige samlede Indtægt er meget ulige fordelt over de forskellige Egne og Brug, og derfor burde Landbruget

selv foretage en nødvendig Udligning Brugene imellem, f. Eks. ved at sætte en Maksimalpris af ikke over 25 Kr. paa Frihandelskorn eller ved lignende andre Foranstaltninger.

„Landbruget er i Dag ikke det daarligst stillede Erhverv i Danmark; der er adskillige andre, som har det langt værre, og dem maa vi tænke paa“, sagde i prisværdig Anerkendelse af Situationen Landbrugets Præsident, det ærede Medlem af det andet høje Ting Hr. Hauch, for nylig paa et Delegeretmøde i Aarhus. Og heri har det ærede Medlem efter min Mening saa helt ud Ret. Men som Arbejderne resignerer og dog vil have skrællet Pristal, saaledes vil Mejeriernes Formand have Tilskud til Smørprisen. Man siger, at hvis et saadant Tilskud, der jo under den ene eller den anden Form vil blive lagt over paa Befolkningen, ikke opnaas, vil Produktionen gaa ned. Det tror jeg nu ikke paa. Gennemsnitsprisen for Smør i det nuværende Aar var 4 Kr. 2 Øre, og nu skulde der ydes Tilskud til Opretholdelsen af en Pris af 4 Kr. 45 Øre. Jeg tror ikke paa, at der vil blive produceret en eneste Liter Mælk mindre, hvis dette Tilskud ikke faas. Jeg tror derfor, at Landbruget for sin egen Skyld skulde se Tiden i Møde uden nu at modtage, endsige stille Fordring om det nævnte Tilskud, en Fordring, som kunde komme til at slaa tilbage siden hen.

Landbrugets Eksportpristal er nu steget 80 pCt., Engrosprisen 90 pCt., Importen 115 pCt., Detailpristallet og Byggeindexet 50 pCt., medens Lønarbejderne staar paa 20 pCt. Det er denne Situation, jeg har kaldt for „labil“ — altsaa ustadig Ligevægt. Den vil ændre sig med Inertiens Styrke, og Resultatet vil blive, at vi nærmer os et Prisniveau, der gennemgaaende falder sammen med Udlandets. Da vil Kronen være halvt saa meget værd som før Krigen, Realværdierne vil forskyde sig til stor Skade for Fremtiden, og Smaakapitalisterne vil se deres Indtægter halveret, medens Skatter og Tilskud under enhver Form vil vokse — Forhold, der i hvert Fald ud fra en liberalistisk Indstilling dybt maa beklages.

Med disse Forhold for Øje har jeg straks efter den 9. April forrige Aar og mange Gange senere, helt op til denne Dag og bl. a. ogsaa for et Aar siden paa dette Sted anbefalet, at vi skulde forhandle med Tyskland om en højere Kronekurs, oprindeligt: 1 Kr. 50 Øre lig 1 Mark, nu 1 Kr. 70 Øre lig 1 Mark, hvilket er den svenske Krones Værdi, naturligvis paa Basis af fastlagte Markpriser for Import og Eks-